

wychodzi codziennie z wyjątkiem dni poświęconych o godzinie 8-iej rano. —Cena numeru 20 halerzy—15 fenigów

Wyrazy tłusty drukiem podwójnie.

| nauki brać się potrzeba, kiedy nie cza

na reorganizację, kiedy wszelki hamulec odbić się musi szkodliwie na uczelniach i uczących, przyprowadzić ich o strasną oku.

Dotychczasowy dyrektor Departamentu prof. H. Ułaszyn poinformował nas, że już poprzednik jego, prof. Kalinowski czynił starania o zachowanie Departamentu w całości. Również i prof. Ułaszyn niedługo po tym czasie został urzędowania za pomocą memoriałów i osobiste u ministra oświaty zabiegając o zachowanie Departamentu. Tak dn. 16 sierpnia złożył memoriał o przeniesieniu Wydziału Departamentu do ministerstwa oświaty dnia 22 w sierpniu złożył memoriał o konieczności zachowania Departamentu. W memoriale tym pisał między innymi prof. Ułaszyn: „Wobec zbliżającego się roku szkolnego departament oświaty winien wcielić w czyn wypracowane już projekty, a w tem przedewszystkiem zadocisnąć naczelnie potrzebę otwarcia seminariów nauczycielskich, oraz rocznych kursów pedagogicznych.

Wnioskami do pedagogicznej opieki i zabezpieczając z funduszów rządowych byłby szkół polskim już istniejących, Polacy bowiem, jak inni obywateli płacą podatki, których odpowiednia część, wedle zasad konsekwencji, logiki i sprawiedliwości, winna być obrócona na zabezpieczenie bytu szkół polskich... Tymczasem Depart. w sprawie, w jakim się obecnie znajduje spraw tych, wyłącznie nie jest w możności, a wywołuje to wśród społeczeństwa polskiego wielkie rozgorzgnięcie i służną krzywdę.

Dn. 2 b. m. u ministra oświaty był p. Tomasz Michałowski, prezes Polskiego Komitetu Wykonawczego, gdzie zapadła uchwała żądania od ministerstwa oświaty zachowania w całości polskiego departamentu oświaty.

Jak widzimy, ze strony polskiej czynione są wszelkie zabiegi, aby uratować od dezorganizacji szkolnictwo polskie, aby nie dopuścić do rozbitcia i przetrwania rozpoczętej z takim nakładem siły pracy oświaty, aby wszyscy uczni i setki nauczycieli polskich nie pozostawili bez fachowego polskiego kierownictwa.

Jżeli tedy zabiegi te będą bezskuteczne, to za nieuniknioną stratę wynikającą z przetrwania politycznej pracy oświatowej, o którą każdemu rządowi, pragnącemu dobra kraju, chociażby powinno, społeczeństwo polskie odpowiedzialności brać na siebie nie może. Pozostanie nam tylko gorzkie przeświadczenie, że placąc podatki na szkoły, oddaliśmy od nich pozostało do ich kierownictwa.

Wojna.

Komunikat austriacki.

WIEDEN 23 września. Urzędowo donoszą: NA FRONCIE WŁOSKIM.

Nie nowo.

Szef sztabu generalnego.

Komunikat niemiecki.

BERLIN 22 września. Urzędowo donoszą: NA FRONCIE ZACHODNIM.

Front armii kr. Rupprecha: W lokalskim przedsięwzięciu na południe od Neuf Chapelle większą do niewoli jeńców. Czynności artylerji skierowane przeciw naszym liniom na południowy wschód od Epehy, zostały odparte. Podobnie jak w ostatnich dniach odznaczała się także wczoraj i dywizja piechoty gwardyjkiej. W ciągu nocy utrzymywała się silna czynność ognia. W nocnych atakach na wschód od Epehy usadowił się nieprzyjaciel w pojedynczych kawalkach rowów. Walki na przedpolach nad Oisą.

Front armii gen. nast. tronu: Między Ailetą i Aisną zmniejsza się wczoraj czynność artylerji. Potyczki wywoładwe w Szampanii.

Front w Gallitzia: Między Cotes Lorraines i Morezłą spotęgowała się ewoluacja walki artylerji wczoraj rano. Nieprzyjaciel, który naturalnie jest znacząco-

szymi oddziałami na Haumont, na południe od Dampvilloux i Rembercourt i z oddziałami wywiadu podsuwał się kilkakrotnie pod nasze przyczyny, został odparty. Na zachód od Morezli posunęliśmy cokolwiek nasze linie.

Nadpor. Luerzer udnosił 42, por. Baumer 30 zwycięstw w powietrzu.

Ludendorff.

Telegramy.

Wznowienie konferencji w sprawie polskiej.

WIEDEN. Dziś, t. j. we wtorek rozpoczynają się w Berlinie konferencje w sprawie polskiej. Jak wiadomo, ułożono podczas pobytu Hintzege w Wiedniu, by dalsze rokowania w sprawie polskiej odbywały się bez przerwy i to kolejno w Berlinie i Wiedniu. Odtąd tym razem przyszedł do Berlina p. Jan Kucharski, który wczoraj do Berlina poszedł przy radzie warszawskim, Ugron, i radca dworu Boschan, referent dla spraw gospodarczych w min. spraw zagr.

Bardzo pomyślne koniunktury sprawy polskiej.

WARSZAWA. „Kurier Polski” donosi: Wczoraj wieczorem w kołach wiedeńskich obiegła pogłoska, iż nadjeżdża do Warszawy jakieś bardzo pomyślne informacje, zarysowujące wielkie doniosłości koniunktury politycznej.

Kucharszewski prezydentem gabinetu.

WARSZAWA. Pierwszy prezydent ministrów p. Jan Kucharszewski przyjął wczoraj misję utworzenia gabinetu.

Nota Buriana była wroczone i rządowi polskiemu.

WIEDEN. Korespondent nasz zapytał jednego dyplomata austro-węgierskiego, bawiącego obecnie w Wiedniu, czy nota pokojowa hr. Buriana została doręczona rządowi warszawskiemu. Dyplomata ów odpowiedział, że tak. Stało się to w formie informacji, udzielonej rządowi warszawskiemu. Taki format musi być użyty, ponieważ do tej chwili, w myśli patentów wrożeńiowych, państwo polskie nie posiada jeszcze reprezentacji zagranicznej.

Marszałek Foch o armii polskiej.

GENEWA. Z okazji nadania generałowi Fochowi godności marszałka Francji, prezydent Polskiego Komitetu Narodowego, Roman Dmowski, wystosował do niego telegram gratulacyjny w imieniu Komitetu i armii polskiej we Francji.

Marszałek Foch odpowiedział równiejszym telegramem, dziękując za życzenia, które są dlań „szczególnie wzruszające”. „Jestem szczęśliwy — pisze Foch — że mogę pozdrowić młodą armię polską, której jednolitość bojową, zorganizowaną już na froncie frankuskim i tworzącą się na innych — walczą za sprawę niepodległości Polski. Dzielną oddział polski przelał już swą krew w ostatnich walkach, nawiązując chwalebnie wielką solidarność, która nas jednoczy w wielkich zapasach za sprawą wolności.”

Wilson przeciw rokowaniom z Austryą.

AMSTERDAM. „Matin” podaje następującą wiadomość paryskiego korespondenta Biura Reutersa: Wilson oświadczył politykom i dyplomatom, którzy mu składali gratulacje z powodu jego odpowiedzi na notę austro-węgierską: Uważałem za konieczne zdusić te nową próbę propagandy pokojowej w zarodku. Nie można się wdawać w żadne rokowania z Austro-Węgrami. Nawet, gdyby Austro-Węgry jutro mi oświadczyły, że akceptują wszystkie moje 14 punktów, nie mógłbym tego uczynić, bo dotychczas nie mam żadnej rękojmii, że można wierzyć słowom naszym nieprzyjacieli. Powtórzenie podobnej tragedji, jak obecna wojna, musi być raz na zawsze uniemożliwione.

Sprawa Alzacji i Lotaryngii.

WIEDEN. Jak donoszą z Berlina, w tamtejszych kołach politycznych senacjami dnia jest artykuł kierujący politycznego redaktora „Voss. Ztg.”, Jerzego Bernharda, który jak wiadomo jest mężem zaufania Ludendorffa. Odtąd Bernhard oświadcza w tym artykule, że Anglia ostentacyjnie zgłasza zasadę, że solidaryzując się w ogólnym w sprawie Alzacji i Lotaryngii. Wynika to bowiem z mowy Balfoura. Bernhard wobec tego powiada, że Niemcy w stosunku do Francji byłby skłonne ewentualnie trzymać się takiej samej polityki, jak wobec Rosji. Nie można wprawdzie ani myśleć, ani mówić o odstąpieniu Alzacji i Lotaryngii, ale można w Niemczech zastanowić się nad kwestyą, czy nie ma jakiejś drogi, na której ostatecznie możnaby usunąć napięcie między Francją a Niemcami, która powstała na tle alzakot-lotaryngijskiej. Zdaje się że byłoby to możliwe na podstawie bezpośredniej wymiany zdań. Oświadcza Bernhard w „Voss. Ztg.”, wydawało w Berlinie ogromne wrażenie, bo wiadomo, że Bernhard dotychczas jako mąż zaufania Ludendorffa, stał po stronie wszechwładnego i był rzeczywistym polityki aneksyjnej. Powszechnie zwracają też na to uwagę, że artykuł ten pojawił się właśnie w tym samym dniu, kiedy opublikowano wywiad Wolffa z hr. Burianem.

Akcja Stanów Zjednoczonych przeciw Rosji.

WASZINGTON. Stany Zjednoczone po sobie awansują w krajach sprzymierzonych i neutralnych, by się upewnić, czy rządy chcą się zdecydować do natychmiastowego wspólnego działania przeciw terroryzmowi rosyjskiemu dla zadokumentowania sprawcom okrucieństw obrady, jakie tuwaryżys ze strony świata kulturalnego ich pobopności do zbrodni.

Korona fińdzka.

KOLONIA. „Koelnische Ztg.” donosi, że ks. Fryderyk Karol-Helski oświadczył, że objął tron tylko na wypadek jednolitego życzenia narodu fińskiego. Nie chce się absolutnie narzucać na tem stanowisku będzie trwał nadal.

75-dniowy areszt królewicza.

JASSY. Urzędowo: Król Ferdynand jako najwyższy wódz, ukarał królewicza Karola 75-dniowym ścisłym aresztem za przekroczenie przepisów wojskowych. Odświadczenie kary już się rozpoczęło. Czynny, stojący w związku z tem przestępstwem, będąc naprzeciw rozpatrzeniu, od wiarygodności, potem została osadzona, a potem wyda się jej zarządzanie. podyktowane interesem kraju i dynastji. Pierwszostwem, za które królewicz został ukarany, było samowolne opuszczenie swego garnizonu. (Jak już donosiliśmy, królewicz Karol udał się do Odessy w celu wzięcia ślubu z wybranką swego serca — przyp. red.).

KRONKA.

Rekonstrukcja Rady Stanu? Jak donosi warsz. „Gazeta Poranna” krążą wersje o zamierzonym przez czynników rządowych rekonstrukcji Rady Stanu na wypadek, kiedy nadejdzie moment powzięcia przez nią opinii w sprawie zawarcia układów.

O prawo autorskie w Polsce. Dziennik

nik warszawskie donoszą, że Tow. dziennikarzy i literatów w Warszawie postanowiło wypracować projekt prawa autorskiego dla Polski. Grozi się przy tej sposobności przypuszczenie, że Polska była jednym z pierwszych państw w Europie, które o prawdę tylko dla specjalnego autora takie prawo wprowadziło. W roku 1611 sejm wolny w Warszawie uchwalił prawną ochronę dla dzieł Jana Kochanowskiego. W wydaniu dzieł Kochanowskiego w Bogumiła Korna w Włocławku, w roku 1825 czytamy o tem, że przywilejem L. K. Mości ich Mościom Panom Kochanowskim synowcom sławnej pamięci P. Jana Kochanowskiego dnia, nikomu nie jest wolno pism żadnych Pana Kochanowskiego stryja Lch Mości przedmianowanych drukować, bez woli i wyraźnego pozwolenia ich Mościom P. P. Kochanowskich, ani gdzie indziej drukować w Państwach L. K. Mości stryja: w których ani pod pretekstem kaucjonalików na małą frakturę wydawać, albo publikować pod winą pięciu set czerwonych złotych, i utracenie wszystkich ksiąg takich, których winy połowa jedna do skarbu L. K. Mości irremissibiliter przypada, a druga stronie ukrywionemu: jako szczyt o tym sławie Przywilej L. K. Mości dany na Sejmie walnym w Warszawie Roku 1611”.

Zaprzeczenie. Pisma krakowskie przyniosły w ostatnim czasie wiadomość, iż podczas pewnego zgromadzenia oficyskiego w obozie Wojsk Polskich w Ostrowi, jeden z oficysów naszych wzniósł toast na cześć bryg. Hallera, że inni oficysowie polscy solidaryzowali się z toastu i jednym i to za skutek tego przewidziane są masowe dyscyplinarne w Ostrowi. Jak się obecnie dowiaduje „Ziemia Lubelska” z dobrze poinformowanego źródła, zajęcie powyższe nie miało charakteru politycznego i nie sprowadzi za sobą żadnej dymisji, po za dymisją sprawy żądającej.

Urzędowy styl. Obok kasy kolejowej w Żąbkowicach widnieje następujące zawiadomienie:

Podróżni! W miejscowych nosicieli plecaków lub większych bagażu ze względu na zimnową porę będą dla własnej korzyści wezwani przy wiadaniu (wyładunku), otwieraniu (zamykaniu) okien drzwi i t. d. zaznaczyć przykazaną ostrożność!”

Z Dąbrowy.

(d) Posiedzenie Sejmiku Powiatowego odbędzie się 26 bm. w sali Rekuracji o godz. wpół do 2 przed południem.

1724-18

Do wynajęcia

od zaraz sala pu bylec rekreacji. Może być na fabryczkę, lub Kino w Dąbrowie, Reden, ul. Błotna 2.

1717-23.

Do kopalni „Halina” w Nivce (obok lok. „Jezery”) potrzebna są kopalni robotników. Zarobki dobre. Apropozycja na miejscu i dla rodzin pracujących. Zgłaszać się do kopalni.

1721-25.

Dom Handlowy Przemysłowo-Techniczny L. BARTNIK i K. JASKÓLSKI DĄBROWA, ul. Sobieskiego 13.

Całkowite urządzenia: oświetlenia elektrycznego, motorów i przenośników siły. Sprzedaż materiałów elektrycznych i narzędzi. Aparaty kinematograficzne różnych systemów oraz części zapasowe na składzie. Abonament i kupno filii z napisami polskimi. Maszyny do pisania i liczenia. Taśmy do maszyn, kaszki, kalli, węgiel, kość, cement, cegły, drewno, dachówka, papa, oleje i smary.

ARTYKUŁY ŻYWNOSCIOWE WŁASNA PAKOWNIA HERBATY importu BANKU ASEKURACYJNEGO W WARSZAWIE.

UWAGA: Próby z działu kinematograficznego na każde żądanie bezpłatnie.